

Després de Dickens

Des de fa anys, una de les activitats principals d'Àngel Quintana (Torroella de Montgrí, 1960) és veure pel·lícules. Espectador assidu de festivals de cine internacionals, assisteix a estrenes i *premières*, i exerceix com a professor d'història del cinema, per la qual cosa l'envejo i el respecto. Recentment ha publicat un assaig molt recomanable titulat *Después del cine* (Acantilado), on reflexiona sobre l'evolució del cinema, que és com dir d'una part important de la ficció contemporània. Quan Quintana enumera les característiques del «*cine clásico de antaño*» repassa la poètica aristotèlica que al llarg dels segles ha predominat en la literatura: drama, psicologia, coherència del relat, estructures narratives... Tal com exposa, el cinema clàssic va ser la fase que va conduir del cinema d'atraccions inicial al cinema d'efectes especials d'avui dia.

Però Quintana no és solament un historiador del cinema, sinó que també té un determinat criteri estètic. Els seus cineastes preferits d'ara no són els que pretenen narrar una història diguem-ne aristotèlica, sinó els que experimenten amb l'atzar, els que hibriden gèneres, els partidaris del que ell anomena «*poètica del devenir*». Estem parlant d'Andy Warhol, Jean-Luc Godard, Gus van Sant, Pere Portabella, Albert Serra i Jia Zhang-ke, entre d'altres.

Una de les paraules més recurrents de *Después del cine* és «*modernidad*». L'autor parteix de la idea més moderna de totes, la que estableix que l'art evoluciona en una sola direcció. Segons ell, d'una banda tenim els artistes contemporanis, i de l'altra els que repeteixen estructures anacròniques. Per això retreu al cineasta D.W. Griffith que el seu referent fos Dickens: «*No pensó en ningún momento en las formas artísticas de la época.*» Ara bé: tenir en compte un autor del segle anterior, ¿invalida l'obra d'un artista? Als cineastes que proposa Àngel Quintana, hi podem contraposar els fills de Griffith: els germans Coen, Clint Eastwood, Wes Anderson, el Christopher Nolan de *Memento*, el Paul Haggis de *Crash*, el Jason Reitman de *Juno*. Malgrat que són prou diferents, s'inserixen en una tradició narrativa i l'actualitzen a consciència. No confien en l'atzar, però tampoc no cauen en el tedi. Són, al meu parer, perfectament contemporanis tot i que potser algun encara conserva els llibres polsegosos de Charles Dickens.

La farsa indeturable

David Cirici aprofita un escàndol de corrupció per analitzar el món de l'art i del poder, en el darrer premi Prudenci Bertrana

MELCIOR COMES mcomes@presencia.cat

David Cirici ha treballat amb molta de finor la novel·la satírica per fer un retrat de Barcelona en clau d'actualitat, apropant-se argumentalment a alguns episodis abjectes ben presents en l'imaginari del país. Els mèrits del llibre són molts, sobretot la desimboltura de l'autor, que ha apropiat aquest personatge corrupte—Ricard Moja, president d'una fundació— als ambients enrevessats i poca-soltes de l'art contemporani. Moja no ha fet res més que aprofitar-se de la seva posició per fer-se d'or al ritme de comissions i tripijocs de tota mena, i ara té un interès especial que un artista que ell protegeix faci un mural sobre l'orgasme—l'origen de tot cant!— al Teatre del Liceu. A partir d'aquí hi ha un desplegament de focus narratius, una obertura de subtrames deliriosament delirants, que serveixen per anar desmuntant les diverses capes socials, intel·lectuals i morals que conformen un determinat nucli del país. Així, hi ha molts personatges que—a més del tristament cèlebre Millet—ens recorden personatges reals: polítics, artistes, dissenyadors i algun productor televisiu, tot en la línia de les sàtires a *clef* que tant de joc han donat en la nostra tradició (com a *Vida privada* de Sagarra). Cirici no ha volgut escriure amb tanta volada humanística i ha preferit un registre més net i directe, més aparentment descafeïnat en alguns moments—¿més periodístic?, més de la conye-

«I EL MÓN GIRA»

Autor: DAVID CIRICI
Editorial: COLUMNA
Pàgines: 544
Preu: 21,90 €

David Cirici va guanyar el darrer premi Prudenci Bertrana de novel·la amb aquesta història construïda com un joc d'engranatges que mouen el món, el capgiren i fan rics els pobres i una mica menys rics els rics.

DAVID CIRICI

Barcelona, 1954. Escriptor, guionista i publicista. Ha publicat novel·la juvenil (*L'esquelet de la balena*). *Vida dels altres* va ser finalista del premi Ramon Llull 2000. Dirigeix una agència de publicitat.

NOVETATS EDITORIALS

«AQUESTA NIT DIGUES QUE M'ESTIMES»

Autor: FEDERICO MOCCIA
Traducció: ANNA TORCAL I SALVADOR COMPANYY
Editorial: COLUMNA
Pàgines: 464 / Preu: 18,90 €

Un home ric i guapo amb por del compromís, s'anima a enamorar-se de nou quan coneix una pianista que ha abandonat la seva carrera per fer costat al seu company paralític. Moccia, després d'haver-se convertit en un fenomen social a Itàlia entre els lectors joves, escriu ara per al públic adult.

«TRES SEGONS»

Autor: ROSLUND & HELLSTRÖM
Traducció: A.E. MONJONELL I D.M. MANSTEN
Editorial: LA MAGRANA / RBA
Pàgines: 512 / Preu: 21 €

Un toxicòman que fa de mula des de Polònia fins a Estocolm, el cadàver d'un agent infiltrat en les màfies de la droga i la trucada d'un exconvicte polonès a la policia. Així arranxa la nova novel·la de la parella més estranya del gènere negre escandinau, Anders Roslund i Börge Hellström, protagonitzada pel comissari Ewert Grens.

David Cirici va rebre el darrer premi Prudenci Bertrana de novel·la per *l'el món gira*. / MANEL LLADÓ

prové de la televisió i això es nota en molts petits detalls, que contribueixen a donar-li al llibre una voluntat popular que en cap moment no espanta els lectors més exigents. La novel·la agafa com a espurna la crítica del món de l'art, però a partir d'aquí la sàtira no té aturador, i apunta des de la política que juga a amagar els problemes fins al relat d'una generació que va imaginar-se que els problemes –que la banal naturalesa de les coses– eren un prejudici burgès i que va trobar-se després perdent el temps i el senderi de la pitjor manera. Gairebé tot el relat gira entorn del poder, com si gairebé tots els personatges es moguessin només per interessos, aferrissats a mantenir les pròpies posicions i continuar en primer pla, com es demostra en l'escena –una de les millors del llibre– dels artistes que acudeixen a casa de Moja, a mostrar-li suport ara que la seva gestió fraudulenta està sent qüestionada. Sembla que Cirici no volia jutjar sinó comprendre, però això, en novel·la, mai no acaba sent així; les simpaties de l'autor es mostren de moltes maneres, també en el repartiment de premis que, com deia Henry James, es consuma al final de tota ficció. En definitiva: Cirici ha fet un llibre molt llegidor, amb alguns elements combatus, mordaç sense pietat, en d'altres més amable, una novel·la gairebé sempre ordenada amb molta traça, i que ens permet endinsar-nos en un món turbulent i esbojarrat, tastar-lo i sortir-ne més armats de comprensió. Perquè tot plegat gira –així és–, i la literatura ens dona fe que el sentit de tot és tan esmunyedís com la vida de cada un de nosaltres.

ta...–, com si volgués fer la caricatura i preferís deixar l'aposta per l'emoció per altres propostes més elevades, encara que la voluntat literària acaba imposant-se i ens dona pàgines vertaderament commovedores, on les passions més elementals i les preocupacions pels béns morals més preats –l'honor i

l'amor– fan aparició sense estridències. La cridòria i la verbositat també tenen el seu lloc just –no poden faltar en una novel·la com aquesta–, i Cirici ens certifica que sap enllestir diàlegs de forma admirable; així quan toca fer parlar les perruqueres –magnífic–, proveïdores de pèl per al mural orgàstic. L'autor

«EL ORIGEN DEL MUNDO»

Autor: PIERRE MICHON
Traducció: M. TERESA GALLEGO
Editorial: ANAGRAMA
Pàgines: 88
Preu: 12,90 €

El origen del mundo, a mig camí entre la novel·la, l'assaig i la

prosa poètica, és l'últim llibre de l'autor de *Vides minúscules*. Pierre Michon situa aquesta novel·la breu a Castelnau, una petita ciutat prop de les coves de Lascaux, on arriba com a professor un jove de vint anys, que s'abandona als somnis més violents, arcaics, secrets i turbulents.

«HOMES D'HONOR»

Autor: XAVIER BOSCH
Editorial: PROA
Pàgines: 320
Preu: 19 €

Se sabrà mai tot del Dani Santana? L'exdirector del diari *Crònica* condueix ara un

programa d'investigació i d'entrevistes a la televisió. Fugint d'uns problemes, se'n troba uns de nous. Tuzza Talese, una siciliana temperamental que ha destapat els secrets de la Cosa Nostra, acudeix al seu programa i li capgirarà la vida.

«VIATGE A L'OPTIMISME»

Autor: EDUARD PUNSET
Editorial: DESTINO
Pàgines: 276 / Preu: 20,50 €

«El passat sempre ha estat pitjor, i no hi ha dubte que el futur serà millor.» Aquest és el missatge que orienta el *Viatge a*

l'optimisme. En aquest viatge, Eduard Punset desmenteix que la crisi sigui planetària, proclama l'obligada redistribució del treball mentre l'esperança de vida augmenta dos anys i mig cada dècada, i recorda que ja no és possible viure sense les xarxes socials.